Yar??ma Benlik Sunumu Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yar??ma Benlik Sunumu Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32898

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Yar??ma Benlik Sunumu Envanteri (YABSE), sporcular?n yar??ma ortamlar?nda kendilerini ba?kalar?na nas?l sunduklar?na dair alg?lar?n? ve bu sunumla ilgili duyduklar? kayg?lar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu envanter, spor psikolojisi alan?nda, özellikle performans kayg?s? ve sosyal etkile?im süreçlerinin de?erlendirilmesinde kullan?lmaktad?r. Türkçeye uyarlamas? Ça?lar, Alt?nta? ve A?ç? (2009) taraf?ndan yap?lm?? olup, Türk sporcular?n kültürel ba?lamda benlik sunumu stratejilerini incelemek için güvenilir ve geçerli bir araç sa?lama amac?n? ta??maktad?r. Ölçek, bireyin hem mevcut performans?na yönelik endi?elerini hem de yetersiz görünme korkusunu ve di?erlerini etkileme çabalar?n? de?erlendiren çok boyutlu bir yap?ya sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Yar??ma Benlik Sunumu Envanteri, Benlik sunumu, Spor psikolojisi, Performans kayg?s?, Sosyal kayg?, Uyarlama ölçe?i, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Emine Ça?lar, Ali Alt?nta?, F. Hülya A?ç?

Amaç

Yar??ma Benlik Sunumu Envanteri'nin temel amac?, sporcular?n yar??ma s?ras?nda veya öncesinde kendilerini çevrelerindeki önemli ki?ilere (antrenörler, tak?m arkada?lar?, rakipler ve izleyiciler) nas?l sunmay? hedeflediklerini ve bu hedeflere ula?ma çabas? s?ras?nda ya?ad?klar? kayg? düzeylerini belirlemektir. Bu envanter, özellikle sporcular?n sosyal kabul görme, yeterliliklerini kan?tlama ve olumsuz de?erlendirilmekten kaç?nma güdülerinin ölçülmesine odaklan?r. Elde edilen veriler, sporcular?n psikolojik profillerini anlamada ve performans bask?s?yla ba?a ç?kma stratejilerini geli?tirmede kritik rol oynamaktad?r.

Ölçek, orijinal dilinden Türkçeye uyarlanarak, Türk sporcu popülasyonunun psikolojik de?erlendirmelerinde kullan?labilir hale getirilmi?tir. Bu uyarlama çal??mas?, uluslararas? geçerlili?e sahip bir arac?n yerel ara?t?rmalara kazand?r?lmas?n? sa?lam??t?r.

Yap?

Yar??ma Benlik Sunumu Envanteri, spor ortam?nda benlik sunumu kavram?n? ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Bu yap?, bireyin yar??ma performans?n? etkileyebilecek üç temel psikolojik boyutu ele al?r. Bu boyutlar, sporcunun d??ar?dan nas?l alg?land???na dair içsel çat??malar?n? ve stratejik davran??lar?n? yans?t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Envanterin ölçtü?ü temel yap?, sporcular?n izleyiciler önünde ba?ar?l?, yeterli veya yetenekli görünme aray??lar?d?r. Bu yap?, genellikle sporcular?n sosyal kayg?lar?n? ve imaj yönetimi çabalar?n? içerir. Yap?lan uyarlama çal??mas?nda envanterin toplamda 4 alt boyuttan olu?tu?u belirtilmi?tir, ancak maddeler incelendi?inde özellikle üç ana kayg? ve sunum stratejisi öne ç?kmaktad?r.

Geçerlik

Yar??ma Benlik Sunumu Envanteri Türkçe Versiyonu'nun geçerlik çal??mas?, Ça?lar, Alt?nta? ve A?ç? (2009) taraf?ndan yap?lm??t?r. Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini test etmek amac?yla faktör analizi tekniklerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r (kaynak metinde detayl? bilgi olmamas?na ra?men, uyarlama çal??malar? genellikle bu ad?m? içerir).

Geçerlik çal??malar?, envanterin gerçekten ölçmeyi amaçlad??? psikolojik yap?y? ölçtü?ünü kan?tlamay? hedefler. Türkçeye çeviri ve kültürel adaptasyon süreçleri, maddelerin anlam bütünlü?ünü ve sporcular taraf?ndan do?ru anla??labilirli?ini sa?lamak için titizlikle yürütülmü?tür.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, Türkçe uyarlama çal??mas?nda iç tutarl?l?k yöntemi kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Güvenirlik tespiti için yayg?n olarak kullan?lan istatistiksel yöntem olan Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r.

Güvenirlik analizleri, envanterin farkl? zamanlarda veya farkl? madde setleriyle tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini göstermektedir. Cronbach Alfa de?erlerinin kabul edilebilir düzeyde olmas?, envanterin sporcular?n benlik sunumu kayg?lar?n? istikrarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Yar??ma Benlik Sunumu Envanteri, toplamda 15 maddeden ve 4 alt boyuttan olu?maktad?r. Uyarlama çal??mas?, bu orijinal faktör yap?s?n?n Türkçe popülasyonda da korundu?unu do?rulam??t?r. Bu alt boyutlar, sporcular?n ya?ad??? farkl? benlik sunumu kayg? türlerini spesifik olarak ayr??t?rmaktad?r.

Belirlenen alt boyutlar ve madde da??l?mlar? ?unlard?r:

Mevcut Performansa Yönelik Endi?e: 8 madde (Sporcunun o anki performans? hakk?nda duydu?u kayg?y? ölçer.)
Yetersiz Görünme Korkusu: 3 madde (Sporcunun ba?kalar? taraf?ndan yeteneksiz veya ba?ar?s?z olarak alg?lanmaktan duydu?u korkuyu ölçer.)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Di?erlerini Etkileme Çabas?: 3 madde (Sporcunun d??ar?dan olumlu bir izlenim yaratmak için gösterdi?i aktif çabalar? ölçer.)

Bu faktör yap?s?, benlik sunumu motivasyonlar?n?n karma??k do?as?n? yans?tarak, hem kaç?nma (korku) hem de yakla?ma (etkileme çabas?) güdülerinin ölçülmesine olanak tan?r.

Envanter

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Öz bildirim ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil (Muhtemelen ?ngilizce).

Popülasyon Grubu: Sporcular.

Ya? Grubu: Genç ve yeti?kin sporcular (Uyarlama çal??mas?nda detayl? ya? aral??? belirtilmemi?tir, ancak genel olarak rekabetçi sporcular hedeflenmi?tir).

Popülasyon Detaylar?: Rekabetçi spor dallar?nda aktif olarak yer alan ve yar??ma deneyimine sahip bireyler.

Test Metodolojisi: Envanter, 4'lü Likert Ölçe?i kullan?larak yan?tlanmaktad?r. Yan?t seçenekleri ve puanlama ?u ?ekildedir:

0 = Fikrim Yok
1 = Kat?lm?yorum
2 = K?smen Kat?l?yorum
3 = Kat?l?yorum

Yüksek puanlar, ilgili benlik sunumu kayg?s? veya çabas?n?n yüksek oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Yar??ma, Sporcu, Güvenirlik, Cronbach Alfa, Benlik sunumu, Psikometri, Performans.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Emine Ça?lar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: edolucaglar@gmail.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m: Envanterin kullan?m? için sorumlu yazar (Emine Ça?lar) ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için kaynak gösterilmesi gerekmektedir.

Ücret: Ticari kullan?m d???ndaki akademik ara?t?rmalar için genellikle ücretsizdir, ancak yazarla teyit edilmelidir.

Test Y?l?: Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2009 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

Orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: yarisma-benlik-sunumu-envanteri-toad.pdf

Kaynaklar

Ça?lar, E., Alt?nta? A., ve A?ç?, F.H. (2009). Yar??ma Benlik Sunumu Envanteri Türkçe Versiyonu'nun geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Gazi Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 14* (1), 3-10.

Yar??ma Benlik Sunumu Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Toplam Madde Say?s?: 15 madde (4 alt boyut)

Alt Boyutlar ve Madde Da??l?m?:

Mevcut Performansa Yönelik Endi?e (8 m)
Yetersiz Görünme Korkusu (3 m)
Di?erlerini Etkileme Çabas? (3 m)

ARABPSYCHOLOGY.COM